

Ekstremni sportovi

Čudovište
iz pivske
pjene

PIŠE VELIMIR CINDRIĆ

Američko pivo? Sjećate li se epizode "Montyja Pythona" u kojoj jedan od likova pita po čemu je američko pivo slično seksu u kanuu? Odgovor je bio da su i jedno i drugo proketo blizu vodi. "Bud, Miller, lite beer. Nemojte me nasmijavati. To su napici *rednecks* koji odavna ne predstavljaju pravo lice američke pivarske scene", kaže nam jedan od zajapurenih pivara na **Extreme Beer Weekendu** u San Franciscu, priredbi koja se jednom mjesečno održava u različitim kalifornijskim gradovima.

Što je uopće *extreme beer*, najnoviji trend u 20-godišnjoj povijesti *craft brewinga* ili *microbrewinga* američke pivarske scene? Ukratko, pivo visokog alkoholnog udjela, čak i iznad stratosferskih 20 posto, dugo odležano pivo *porter* i *stout*, mjesecima i godinama čuvani u rabljenim *bourbon*-bačvama, zatim hmeljem nafilani *ale* koji gorčinom paralizira usta te piva začinjena neobičnim sastojcima – od čokolade

Kauboji su iznevjerili tradiciju i s viskija prešli na proizvodnju piva. I to ne bilo kakvih, nego - najjačih na svijetu. Je li pivo jače od 20% besmislica ili delicija, procijenite sami, ali nepce nas opako svrbi

Što se radi u Nevadi?

U pivovari Sierra Nevada naručite ljuta pileća krilca ili ribu u umaku od alea i ne propustite Celebration Ale, jedno od najboljih američkih piva. Za vodiča kroz pogon obvezno uzmite znalca - osnivača Kena Grossmana.

i kikirikijeva maslaca do đumbira i cvijeća. Pivo je to koje klasičnom metodom u malim serijama proizvode mikropivovare pivskih *aficionados* – tipova u rasponu od tihih čudaka do rock'n'roll manijaka, ali i brendovi u programima većih proizvođača.

Jedna od prvih zvijezda te *off stream scene*, još sredinom 80-ih, postao je **Sierra Nevada Pale Ale**, hmeljasto pivo koje je posve odskočilo od tada legendarnih marki poput **Ballantine** i **Rainer Alea**, kao i običnih lagera **Budweiser**, **Coors** i **Pearl**. Sierra Nevada bila je prva u valu kalifornijskih *craft* pivovara (danas najpoznatija **Anchor**) koje su se opredijelile za ekstremna piva. No, kompanija je devedesetih prerasla u jednu od deset najvećih američkih pivovara, pa je pojam "ekstremno" prodro i u samo srce industrije. Danas je najpoznatija

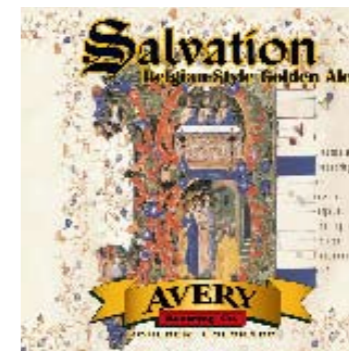
Dizajneri pod gasom Kolekcionari bizarnih pivskih etiketa konačno su došli na svoje. Naime, američki su se kreativci u posljednje vrijeme totalno razularili i od naljepnica rade prave umjetničke minijature

tije pivo Sierra Nevade, osim Pale Alea, **Celebration Ale** koji je San Francisco Chronicle nazvao "najboljim pivom ikad napravljenim u Americi".

Boston Beer Company Jima Kocha (proizvođač poznatog lagera **Samuel Adams**) bila je prva od velikih kompanija koja je prihvatila ekstremni pristup. Već 1994., njen **Sam Adams Triple Bock**, sa 17,5 posto alkohola, pretekao je švicarski **Samichlaus**, najalkoholnije svjetsko pivo (14 posto). Pivo u kobaltno plavim bocama imalo je i dodatni šok efekt – prosječna cijena bila mu je oko 10 dolara. Izazov su prihvatile i mikropivovare. Sama Calagionea, osnivača delavarske pivovare **Dogfish Head**, **Triple Bock** je inspirirao da 1999. osmisli kompleksni **World-Wide Stout** sa 18 posto alkohola. Koch je iz Bostona odmah odgovorio 20-postotnim **Millennium**, a dvije godine poslije predstavio **Utopias**, slatko pivo bez mjehurića sa 24 posto alkohola, čija je druga serija bila i za postotak jača.

"Rat ekstremnog piva" time se zahuktalo, a pivara luđaka spremnih za nadmašivanje svakog izazova bilo je na pretek. Među ekstremistima najpopularniji je bio hmeljasti napitak poznat kao **Imperial India Pale Ale** – **I2PA** ili **double IPA**, dva stoljeća star stil britanskog piva iznimno bogat hmeljem, prirodnim konzervansom koji je pivo štitio na dugom putovanju od Engleske do Indije. Taj stil piva bio je poznat kao najhmeljastiji i, samim tim, najgorči. No, dok su Britanci smanjivali udio hmelja, američki "čudaci" tek su se zagrijavali.

Vinnie Cilurzo, današnji vlasnik **Russian Brewing Company** iz Santa Rose u Kaliforniji, bio je prvi koji se drznuo stvoriti ekstremni **double IPA**. Njegovo pivo **Inaugural Ale** izašlo je iz (danas nepostojeće) **Blind Pig Brewery** u kalifornijskoj Temeculi. "Oprema na kojoj sam ga napravio bila je sklepana od svega i svačega.

Jednostavno sam udvostručio udio hmelja u receptu za **India Pale** i nadao se da će pokriti sve nedostatke u tehnologiji", smije se Cilurzo dok priča o svojim ekstremnim počecima. "Kako bilo, to je pivo značilo početak pivarskog pokreta, iako je bilo na rubu pitkosti. Svaki gutljaj bio je poput lizanja hrđe sa stare limenke."

BEZ FINE RIBE NEMA NI DOBROG FIŠA
Zato SAD, kao država s najjačom poljoprivredom na svijetu, logično, proizvodi najbolji ječam i hmelj...

PROBAJTE NEŠTO EKSTREMNO!
SVJEŽI VODIČ AMERIČKIH PIVA

ALLAGASH BREWING COMPANY

Probati: Curieux, Odyssey.

SIERRA NEVADA BREWING CO.

Probati: Pale Ale, Celebration Ale, Big Foot, India Pale Ale.

ANCHOR BREWING

Probati: Anchor Steam.

THE BOSTON BEER CO.

Probati: Triple Bock, Millennium, Utopias, Chocolate Bock.

PAPER CITY BREWERY OF MASSACHUSETTS

Probati: Hop Monster.

DOGFISH HEAD BREWERY

Probati: 120 Minute IPA ili bilo što drugo iz opusa, jer je sve potpuna "ekstremna" ezoterija.

RUSSIAN RIVER BREWING CO.

Probati: Pliny the Elder, Supplication, Temptation, Sanctification, Damnation ili nešto iz serije The 14 Stages of Tion – 14 piva u rasponu od Redemption do Beatification.

ROGUE BREWS

Probati: Imperial IPA.

STOUDT'S BREWING COMPANY

Probati: Double IPA.

PIZZA PORT BREWING COMPANY

Probati: Le Woody.

SOUTHAMPTON PUBLIC HOUSE

Probati: Cuvée des Fleurs.

AVERY BREWING COMPANY

Probati: The Beast, Samael's Oak Aged Ale, Mephistopheles Stout ili nešto iz tri serije s po tri piva: The Holy Trinity of Ales, Dictators Series, Demons of Ale.

GOOSE ISLAND BEER COMPANY

Probati: Bourbon County Stout.

Na izvoru ruske rijeke...

Russian River Brewing Company, s bazom u Kaliforniji, svoj uspjeh duguje pivskom kuharu Vinnieju Cilurzu zbog kojeg je u samo deset godina od skromne mini pivovare postala "pivovara godine"

Bourbon County Stout čikaške pivovare **Goose Island** - bogati tamni *ale* odležavan gotovo četiri mjeseca. "To je tamna gusta tekućina s pjenom boje *bourbon*-bačve. Miris mu je intenzivna mješavina paljene hrastovine, čokolade, vanilije, karamela i dima. Kažu da je odlično uz cigare, ali tek trebam vidjeti cigaru koja je ravna tom pivu", kaže pivar **County Stouta**, Greg Hall. Iako danas više nije tako posebno, ovo pivo što se pojavljuje jednom godišnje još uvijek nestrpljivo iščekuju ljubitelji "ekstrema".

IMENA LUDA
U utrci za najjačim, ali ne nužno i najkvalitetnijim pivima, autori im znaju nadjenuti nevjerovatna imena. Jeste li možda za jedno hladno "Vražje"?

Ubrzo su svi povećavali udio hmelja i sadržaj alkohola, ali i poboljšavali okus. Današnji Cilurzov *double IPA* u Russian Riveru, nazvan **Pliny the Elder**, savršen je balans bogatog hmelja i slada sa 8 posto alkohola. Znalci su nas u San Franciscu, kad se o Plinyju povelala riječ, uputili na oregonsku pivovaru **Rogue Ales** koja proizvodi intenzivno aromatični **Imperial India Pale Ale** sa 9,5 posto alkohola što, prije izlaska na tržište, odležava devet mjeseci.

Da se danas sve ne događa samo u Kaliforniji, dokazuje **Stoudt's Brewing Company** iz Pennsylvanije. U New Yorku, dokud, kažu, najdalje dospije, uživali smo u iznimno mirisnom 10-postotnom *Double IPA*-pivu. Pravo iznenađenje s istoka je bio gutljaj **Hop Monstera** (8,5 posto) pivovare **Paper City** iz Massachusettsa, hmeljnog čudovišta čija se punoća okusa jednostavno mora kušati. No, nisu to jedine kategorije ekstremnog pivarstva. Čitave pivovare posvećene su pivu koje nastaje po stoljetnom bavorskom zakonu o pivu – **Reinheitsgebot**, dakako, okrenutom naglavačke. Tu piva odležavaju u drvu, fermentiraju na čudnim kvascima ili se obogaćuju najneobičnijim sastojcima, redovito iz biouzgoja, jer je prirodnost jedna od glavnih postavki ekstremista. Najpopularnije je odležavanje u bačvama rabljenim pri proizvodnji vrhunskih *bourbona*, proces u kojem se pivo potpuno mijenja i dobiva blage note vanilije, kokosa i, naravno, *bourbona*. Jedno od prvih piva dobiveno na taj način, početkom 90-ih, bio je

Kako danas mnoga piva odležavaju u drvu, teže je nego ikada svratiti pozornost publike. U svakom slučaju, stil piva mora biti neobičan, poput onog **Curieuxa** koji potpisuje **Allagash Brewing Company** iz Mainea - jaki *golden ale* belgijskog tipa (*triple ale*) odležanog osam tjedana u bačvama u kojima je nastao Jim Beam. Od sličnih piva najviše se cijeni kompleksnost voćnog *blonde alea* **Le Woody** što izlazi iz kalifornijske pivovare **Pizza Port** u Solano Beachu.

Što se tiče obogaćivanja piva različitim prirodnim aromama, granice ne postoje. **Southampton Publick House** iz Southamptona na njujorškom Long Islandu radi, recimo, **Cuvée des Fleurs**, *ale* začinjen jestivim cvijećem iz bio-uzgoja. Od "aromatičnih", nama je najzanimljiviji bio **The Beast**, i to u svojoj verziji **Grand Cru 2005** sa 14,9 posto alkohola. Posve prikladno nazvanu legendu (zna doseći i 18 posto) što uživa gotovo mitski status, Peter Archer iz **Avery Brewinga**, gdje nastaje ovaj raritet, opisao nam je: "Komplicirano, snažno, tamno i stvoreno da traje. Tu smo postigli savršenstvo sklada aroma." Nimalo pretjerano, jer će bogata tekstura i okusi meda, muškato oraščića, mandarina, ananasa, datula, groždica, šljiva i tamnog šećera iskusnog pilca podsjetiti i na najfiniji karipski rum.

Nažalost, u "ekstremima" je moguće uživati gotovo isključivo u Sjedinjenim Državama. Količine su male, a boce često ne putuju daleko od pivovara. No, rijetkosti, zbog toga što se teško nalaze, znaju to gurmani, samim tim i pružaju veće užitke. Amerika i nije tako daleko, zar ne? 🍻